

Układ pozycji, zgodnie z dotychczasową praktyką, według międzynarodowej Leśnej Klasyfikacji Oksfordzkiej, której symbole cyfrowe są podane nad tekstem każdego streszczenia.

2 HODOWLA LASU

92. 232.214 — — 414.1 IBL
- Nikulin V. G., Postnikov M. V., Sorokina T. N.: O novych gerbicidach dlja chimičeskoj podgotovki počvy pod lesnye kul'tury. **O nowych herbicydach do chemicznego przygotowania gleby pod uprawy leśne.** Les. Choz. 1981 nr 12 s. 26—27, 2 tab. — Wyniki przeprowadzonych badań potwierdziły celowość stosowania przy przygotowywaniu gleby pod uprawy leśne takich herbicydów, jak: welpar, glifosat, oraz mieszaniny garlonu z glifosatem. Welpar w dawkach 5—10 kg/ha daje dobre wyniki przy chemicznym przygotowaniu gleby pod uprawy sosny oraz wpływa korzystnie na naturalny obsiew świerka i sosny na zrębach zachwaszczonych roślinnością trawiastą i drzewiastą. Glifosat w dawkach 3—5 kg/ha i większych można efektywnie stosować w walce z wieloletnimi chwastami trawiastymi, przy przygotowaniu gleby pod uprawy leśne dowolnych gatunków. Garlon do chemicznego przygotowania gleby pod uprawy leśne można racjonalnie stosować tylko w zmieszaniu z glifosatem lub innymi środkami trawobójczymi. (R.M.).
93. 232.311 IBL
- Vyskot M.: Fruktifikace dubu *Quercus robur* L. v semenném sadu. **Obrazanie dębu *Quercus robur* L. w plantacji nasiennej.** Lesnictvi 1981 R. 27 nr 2 s. 99—118, 16 tab. 2 wyk. bibliogr. 40 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Obserwacje obradzania żołądźci prowadzono w plantacji nasiennej o pow. 0,97 ha, zlokalizowanej w zakolu rzeki Dyj w nadl. Židlochovice. W plantacji tej na podkładkach miejscowego dębu szypułkowego szczepiono w l. 1961—1968 zrazy później ruszającego dębu sławońskiego. Pierwsze żołądźcie uzyskano z jednego szczepu już w 1967. Od 1971 zbierano żołądźcie co roku w ilości od 0,04 do 82,8 kg/ha. W ogóle do 1979 zebrano w plantacji 173,39 kg. Znaczne szkody powodowały ryjkowce, bażanty i gryzonie. (S.K.).

Šindelář J.: První výsledky ověřování porostů smrku ztepilého — uznanych ke sklizni osiva — testy potomstev. **Pierwsze wyniki sprawdzania uznanych drzewostanów nasiennych przez testowanie potomstw.** Les. Pr. 1981 R. 60 nr 3 s. 102—108, 2 rys. 1 tab. 4 wyk. — Potomstwa 28 uznanych drzewostanów świerka z różnych rejonów Czech i Moraw wysadzono na 2 powierzchniach o różnych warunkach siedliskowych. Po 8 latach oceniono przeżywalność, przyrost na wysokość,

kształt strzał, liczebność pędów proleptycznych oraz szkody mrozowe i od ochojnikowatych. Stwierdzono duże różnicowanie między potomstwami pod względem wszystkich cech, zwłaszcza zaś pod względem przyrostu, kształtu strzał i odporności na mróz. Na podstawie wyników sformułowano wstępne zalecenia dla praktyki leśnej co do wykorzystania poszczególnych drzewostanów. Jako najbardziej cenną bazę nasienną zalecono drzewostany z Beskidów Śląsko-Morawskich. (S.K.).

Bandt F. J.: Praktische Erfahrungen bei der Saatgewinnung aus Samenplantagen. **Praktyczne doświadczenia ze zbiorem nasion w plantacjach nasiennych.** Sozial. Forstwirtschaft. 1981 Jg 31 Nr 7 s. 215—216, 3 fot. 2 tab. — Zagadnienie omówiono na przykładzie plantacji nasiennych w Güstrov (NRD) o pow. 11,8 ha i 4,7 ha z sosną pospolitą, wejmutką, modrzewiem europejskim i japońskim oraz jedlicą. Zbiór szyszek odbywa się ręcznie z ziemi lub z drabin. Próby zastosowania maszyn, pomimo zwiększenia wydajności, wykazały nieopłacalność. Pozyskiwanie z drabin jest możliwe do wyso-

kości 6 m. Plantacje założone w więźbie 4×4 m lub 5×5 m powinny być w wieku powyżej 12 lat rozluźnione przez usunięcie co drugiego rzędu. Stwarza to lepsze warunki dla obradzenia, zwłaszcza przy corocznym nawożeniu pełnym. Roczny plon szyszek sosny pospolitej wynosi 330 kg/ha, modrzewia europejskiego 160 kg/ha. Norma wydajności dla zbieracza przy zbiorze z wysokości do 3 m wynosi przy sosnie — 30 min/kg, przy modrzewiu — 60 min/kg, a z wysokości ponad 5 m — odpowiednio 42 i 75 min/kg szyszek. (W.B.).

Simon J.: Vliv mechanické skladby rašelínového substrátu na kvalitu produkce. **Wpływ mechanicznego składu substrátu torfowego na jakość produkcji.** Les. Pr. 1981 R. 60 nr 9 s. 410—413, 1 tab. 2 wyk. — W stacji Dośw. VULHM w Opocznie przeprowadzono próby z wysiewem sosny i świerka do używanego w namiotach foliowych substrátu torfowego grubocząstkowego (cząstki do 5 mm stanowiły 30%, a 5—20 mm — 60%) i rozdrobnionego (cząstki do 5 mm stanowiły 95%). Oba

substraty były nowożone Herbasynem lub nienawożone. Po zakończeniu doświadczenia stwierdzono, że sosna i świerk miały lepsze wschody na substracie drobnym, w ciągu sezonu wypad na tym substracie był mniejszy a jesienią jakość siewek znacznie lepsza. Dodanie Herbasynu do substrátu wpłynęło korzystnie na jakość siewek. Wyniki te wskazują, że w namiotach foliowych należy stosować dobrze rozdrobniony substrat torfowy. (S.K.).

Matschke I., Matschke C., Bendix B.: Aufzucht von Forstpflanzen unter kontrollierten Folienseltbedingungen. **Hodowla sadzonek leśnych w kontrolowanych warunkach pod folią.** Sozial. Forstwirtschaft. 1981 Jg 31 Nr 7 s. 212—215, 5 fot. — Hodowla sadzonek pod folią pozwala na skrócenie czasu ich produkcji o 1—2 lat (w zależności od gatunku), zwiększenie wydajności z 1 kg nasion, zautomatyzowaną regulację warunków wzrostowych i obniżkę kosztów. W NRD stosowane są namioty z folii typu FGH o wymiarach

6×30 m. Połączenie dwóch takich namiotów daje długość 60 m i stwarza korzystne warunki dla mechanizacji prac. Do prac pod folią wykorzystuje się system maszyn MTS stosowanych w szkółkach leśnych. Nawadnianie obejmuje stację pomp i system filtrów oraz zautomatyzowaną regulację temperatury BMSR. Hartowanie siewek uzyskuje się przez wietrzenie, okresowe zdejmowanie folii i stosowanie bioregulatorów. Podkreślono, że hodowla pod folią nie może wyeliminować produkcji szkółkarskiej. (W.B.).

98.

232.329.6

IBL

Volná M., Mauer O.: Mechanomorfozy kořenového systému obalených smrkových sazenic a jeho další vývoj po sadbě. **Mechaniczne zmiany systemu korzeniowego doniczek sadzonek świerka i jego dalszy rozwój po wysadzeniu.** Lesnictvi 1981 R. 27 nr 2 s. 119—136, 10 fot. 6 tab. bibliogr. 18 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Badania prowadzono na sadzonkach świerka, wyjętych z 5-letniej uprawy, do za-

łożenia której użyto 2-latek, przez 1 rok hodowanych w plastikowych doniczkach Bellaplast lub Culticell albo w doniczkach torfowo-celulozowych. Pojemniki Bellaplast powodują sferyczne zawijanie się korzeni a Culticell — wykształcanie się korzeni szczudłowych. Zmiany te są nieodwracalne i niekorzystne dla stabilności drzewek i ich zdrowotności. (S.K.).

99.

237+114

IBL

Lhotský J.: Příspěvek k melioraci půd, degradacních stadií lesních ekosystémů. **Przyczynek na temat melioracji gleb stadiów degradacyjnych ekosystemów leśnych.** Les. Pr. 1981 R. 60 nr 7 s. 300—306, 4 tab. — Najczęstszymi przyczynami degradacji gleb są — długookresowe utrzymanie drzewostanu o nieodpowiednim składzie gatunkowym lub monokultury, dewastacyjna gospodarka leśna, czynniki cywilizacyjne (imisje przemysłowe, rekreacja). Podano kryteria, umożliwiające

określanie stadium degradacji w poszczególnych typach lasu i odpowiednio do tego stadium stosowanie zabiegów melioracyjnych. Na podstawie modelowych doświadczeń zaleca się meliorację dwustopniową — najpierw wapnowanie i nawożenie fosforowe, potem biomelioracja przy użyciu gatunków liściastych (buk, olsza). Nawożenie azotowe można stosować dopiero po uintensywnieniu obiegu substancji. (S.K.).

100.

237.5

IBL

Jakovlev A. C., Nezabudkin G. K.: **Эффективность длительного влияния Iju-**

пина многолетнего на рост лесных культур дуба. Efektywność długookre-

sowego wpływu łubinu trwałego na wzrost dębu. Les. Ž. 1981 nr 4 s. 6—16, 4 tab. bibliogr. 15 poz. — Badania prowadzono w drzewostanach dębowych założonych w 1951 roku. Stwierdzono, że korzystny wpływ łubinu trwałego, wprowadzonego w drugim roku życia upraw, utrzymuje się w

okresie 26 lat. Wyraża się on przede wszystkim podniesieniem bonitacji drzewostanu oraz zwiększoną produktywnością. Zapas na działkach z łubinem w 16 i 26 roku życia drzewostanu wynosił 14,73 i 121,5 m³/ha a na działkach bez łubinu odpowiednio — 8,4 i 82,3 m³/ha. (R.S.).

101.

238+288

IBL

Koeman J.: Stromová biomasa — zdroj krmiva. **Biomasa źródłem paszy.** Les. Pr. 1981 R. 60 nr 4 s. 179—180. — W wyniku trudności z kopalnymi surowcami energetycznymi (ropą i węglem) rozwinięte kraje podejmują poszukiwania surowców odnawialnych i najbardziej ekonomicznie efektywnych technologii ich przerobu. W USA i Kanadzie zakłada się już energetyczne plantacje takich szybko rosnących gatunków, jak topola, wierzba, olsza. Zbiór nadziemnej biomasy w takiej

plantacji topolowej zaczyna się już po 4 latach od wysadzenia i powtarza co 2 lata dzięki odnawianiu się plantacji z odbitek korzeniowych. W USA już osiąga się wydajność 45 t biomasy z 1 ha a przewiduje się wydajność do 74 t/ha. Z 1 t zielonych zrębków topoli nową technologią otrzymuje się 0,5 t glicydowej paszy lub 455 l etanolu. W CSR rozważa się możliwość zakupienia dokumentacji na taki przerób zrębków. (S.K.).

102.

24 : 228.3 — — 174.7 Larix

IBL

Vyskot M.: Analýza výchovy modřinu ve smíšeném porostu s listnači. **Analiza pielęgnowania modrzewia w mieszanym drzewostanie z liściastymi.** Lesnictvi 1981 R. 27 nr 3 s. 193—212, 8 wyk. 10 tab. bibliogr. 35 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Badania prowadzono w lasach WSR Brno w ramach programu UNESCO „Człowiek i Biologia”. W 25-letnim młodniku o składzie grab 45, buk 30, modrzew 15 i jodła 10 z jednostkową domieszką Św, Lp, Sop,

Brz, Dgl, Os, Sow, Ol, Kl, zastosowano trzebież górną, dolną i kontrolę. Po 15 latach (w 1977) stwierdzono, że trzebież górna daje znacznie lepsze wyniki niż dolna — drzewa modrzewia miały największe wymiary, korony lepiej wykształcone i większy zapas a drzew przyszłościowych było więcej. 10-letni nawrót trzebieży powoduje zmniejszenie przyrostu należy więc wkraczać co 5 lat. (S.K.).

3 NAUKA O PRACY. POZYSKANIE DREWNA. PRACE ZREBOWE I TRANSPORT. INŻYNIERIA LEŚNA

103.

304

IBL

Kiosseff H.: Reduzierung der Arbeitsunfälle in der Forstwirtschaft bei Berücksichtigung der Biorhythmen. **Zmniejszenie wypadków przy pracy przez uwzględnienie biorytmów.** Sozial.

Forstwirtschaft. 1982 Jg 32 Nr 2 s. 64, 2 tab. — W wielu krajach teoria biorytmów zajmuje istotne miejsce w ochronie pracy. Według tej teorii u każdego człowieka od chwili jego uro-

dzenia bieżą 3 cykliczne rytmy: fizyczny (23 dni), emocjonalny (28 dni) i intelektualny (33 dni). Pierwsza połowa każdego cyklu tworzy fazę pozytywną, cechującą się dobrym samopoczuciem i dużą wydajnością fizyczną i umysłową, zaś druga połowa — fazę negatywną stanowiącą przeciwieństwo poprzedniej. Przejście z jednej fazy do drugiej tworzy tzw. dzień krytyczny, w którym prawdopodobieństwo

wypadku jest największe. Dni krytyczne można określić na podstawie wzoru:

$$T = 365 \cdot n + a + b + 1 - w$$

Teoria biorytmów pozwala na określenie predyspozycji psychofizycznych dla każdego pracownika na cały rok, zwłaszcza pilarzy i operatorów maszyn. (W.B.).

4. SZKODY W LESIE. OCHRONA LASU

104.

423.4 : 412

IBL

Mráček Z.: Výsledky výzkumu odolnosti mladých smrčín a borů proti sněhovým polomom. **Wyniki badania odporności młodników świerkowych i sosnowych na śniegołomy.** Les. Pr. 1981 R. 60 nr 8 s. 349—353, 5 tab. 1 wyk. — Badania prowadzono w młodniku świerkowym, założonym na wys. 560 m przy zastosowaniu więźby 1,0×1,0 m (10000 sadz/ha), 1,2×1,2 m (6944 sadz/ha), 1,5×1,5 m (4444 sadz) i 2,0×2,0 (2500 sadz) oraz w młodniku sosnowym, założonym na wys. 430 m z gęstością sa-

dzenia 20000, 14286, 10000 i 5000 sadz/ha. W obu uprawach wykonano w określonych latach przerzedzenie. Szkody od śniegu wystąpiły w grudniu 1978 i styczniu 1979. Z oceny wynika, że przed śniegołomami można zabezpieczyć młodnik świerkowy wysadzając w uprawie 2500—3500 sadz/ha lub odpowiednio wcześniej przerzedzając gęściejszą uprawę. U sosny nawet przy więźbie 2×1 m (5000 szt/ha) śniegołom zniszczył młodnik całkowicie. (S.K.).

105.

425.1

IBL

Garrec J. P., Plébin R.: Etude de la relation entre la pluviosité et l'accumulation du fluor dans les forêts résineuses soumises à une pollution fluorée. **Badania nad zależnościami między opadem a akumulacją fluoru w lasach iglastych będących pod wpływem fluorowych zanieczyszczeń powietrza.** Europ. J. For. Pathol. 1981 Vol. 11 nr 3 s. 129—136, 1 mapa, 6 tab. 4 wyk. bibliogr. 15 poz. sum. Zsfg. — W Alpach Francuskich drzewostany iglaste znajdują się pod wpływem zanieczyszczeń powietrza zawierających

związki fluoru. Badania wykazały, że między akumulacją fluoru w igłach jodły (*Abies alba*) a ilością emitowanego fluoru (w tonach) oraz opadem (mm) zachodzi statystycznie bardzo istotna zależność:

$$F_{ppm} = 2,92 \cdot C_{1,137}^t \cdot P_{mm}^{-0,508} \quad \text{Zależność}$$

ta wskazuje, że nawet duża częstotliwość opadów tylko nieznacznie zmniejsza zawartość fluoru w igłach, natomiast mała częstotliwość opadów powoduje silne zwiększenie zawartości fluoru. (M.Ł.).

106.

425.1+424.5

IBL

Rehfuess K. E.: Über die Wirkungen der sauren Niederschläge in Waldöko-

systemen. **O oddziaływaniu kwaśnych opadów atmosferycznych na ekosyste-**

my leśne. Forstwiss. Centralbl. 1981 Jg. 100 H. 6 s. 363—381, 10 wykr. bibliogr. 53 poz. sum. — W wyniku spalania węgla i olejów następuje zanieczyszczanie atmosfery emisjami SO₂ i NO_x, które z opadami przenikają do gleby powodując ich zakwaszenie. Czas unoszenia się w powietrzu dwutlenku siarki wynosi 2—5 dni, a siarczanów 5—8 dni. Dlatego też te ostatnie mogą być przenoszone przez wiatry na odległość ponad 1000 km. Zakwaszenie gleb sprzyja m.in. wypłukiwaniu wapna i magnezu, a spadek pH powoduje

107.

443 — — 172.8 Lophodermium

IBL

Minter D. W., Jančařík V.: **Tri druhy hub rodu Lophodermium na borovicích v Československu. Trzy gatunki grzybów z rodzaju Lophodermium na sosnie w Czechosłowacji.** Lesnictvi 1981 R. 27 nr 1 s. 71—77, 9 rys. bibliogr. 6 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Badanie igieł sosny pospolitej, czarnej i kosówki z różnych stanowisk w CSRS wykazało, że obok Lophodermium pinastri występują również gatunki, znane do-

tychczas ze Szkocji, mianowicie Lophodermium conigenum i L. seditiosum. Dla każdego z tych trzech gatunków grzybów podano rozróżniające cechy owocników doskonałych i niedoskonałych oraz klucz do łatwego ich rozróżniania w warunkach terenowych. Omówiono również różnice pod względem wymagań ekologicznych i właściwości fizjologicznych (stopnia pasywności). (S.K.)

108.

443.3

IBL

Fedorov N. J., Poleschuk J.M.: **Conifer root rot studies in the years 1976—1978. Badania nad zgnilizną korzeni drzew w ZSRR w latach 1976—1978.** Europ. J. For. Pathol. 1981 Vol. 11 nr 1/2 s. 44—50, bibliogr. 66 poz. rés. Zsfg. — Przegląd badań przeprowadzonych w latach 1976—1978 nad Fomitopsis annosa i Armillariella mellea w drzewostanach iglastych ZSRR. Zakres badań jest bardzo szeroki i obejmuje zabezpieczanie pniaków, wpływy

ryzofery oraz oddziaływania allelopacyjne u różnych gatunków drzew. Podano reprezentatywne dane o wypadach. Pniaki zabezpiecza się przede wszystkim chemicznie, natomiast biologiczne zwalczanie jest we wstępnej fazie i oprócz Peniophora gigantea robi się doświadczenia z Hirschioporus abietinus, Fomitopsis pinicola i Trichoderma Lignorum. Podejmuje się również wartościowe obliczanie strat. (M.L.)

109.

443.3 — — 172.8 Lophodermium

IBL

Haars A., Chet I., Hüttermann A.: **Effect of phenolic compound and tannin on growth and laccase activity of Fomes annosus. Działanie związków**

fenolowych i taniny na wzrost i aktywność lakkazy u Fomes annosus. Europ. J. For. Pathol. 1981 Vol. 11 nr 1/2 s. 67—76, 2 fot. 1 rys. 3 tab. 1

wykr. bibliogr. 22 poz. rés. sum. Zsfg. — Stwierdzono, że fenole, które są utleniane i silnie indukują lakkazę, są toksyczne dla huby korzeni lub hamują jej rozwój. Zdaje się, że między indukcją lakkazy a utlenianiem fenolowym istnieje dodatnia korelacja. Nie można we wszystkich wypadkach prze-

110. 443.3 — — 172.8 *Scleroderris lagerbergii* IBL

Barklund P., Rowe J.: *Gremmeniella abietina* (*Scleroderris lagerbergii*), a primary parasite in a Norway spruce die-back. *Gremmeniella abietina* (*Scleroderris lagerbergii*) pasożytem pierwotnym powodującym obumieranie świerka pospolitego. *Europ. J. For. Pathol.* 1981 Vol. 11 nr 1/2 s. 97—108, 4 fot. 2 rys. 4 tab. 1 wyk. bibliogr. 26 poz. rés. sum. Zsfg. — W młodych drzewostanach świerkowych *Gremmeniella abietina* była pierwotnym pato-

genem powodującym zamieranie koron w 1977 r. Infekcja nastąpiła przez jednoroczne pędy. Wprawdzie obumarły tylko nieliczne drzewa, jednak wzrost uległ bardzo dużemu zmniejszeniu. *G. abietina* rozprzestrzeniała się z łatwością z uszkodzonych międzywęźli przez korę na młodsze tkanki oraz przez floem i ksylem nieco trudniej na starsze tkanki. Zrakowania kory powstrzymują dalsze rozszerzanie się grzyba. (M.L.).

111. 453 — — 145.7 *Paedisca acultana* IBL

Rozšírení obaleče modřnového v ČSR v roce 1980. Hochmut R. i in. **Występowanie wskaźnicy modrzewianeczki w CSR w 1980 r.** *Les. Pr.* 1981 R. 60 nr 4 s. 166—169, 1 rys. 2 wyk. — W roku gradacji wskaźnicy w Karkonoszach, g. Izerskich i g. Kruszcowych przeprowadzono na całym obszarze CSR badanie występowania tego szkodnika przy użyciu pułapek feromonowych, aby poznać jego rozprzestrzenienie się, zwłaszcza na terenach

górkich i podgórkich. Pułapki z feromonem (E) 1-9-dodecenylocetate rozmieszczono w 163 punktach kraju. Z odłowów wynika, że występowanie wskaźnicy rozszerza się we wszystkich trzech ogniskach. Wysokie odłowy uzyskano poza tym w masywie Śnieżnika i w Jesionikach oraz w Beskidach Śląskich. Odłowy umożliwiły również śledzenie przebiegu rójki motyli. (S.K.).

112. 48 IBL

Sierpiński Z.: Rückgang der Tanne (*Abies alba* Mill.) in Polen. **Regresja jodły (*Abies alba* Mill.) w Polsce.** *Europ. J. For. Pathol.* 1981 Vol. 11 nr 3 s. 153—162, 1 rys. bibliogr. 26 poz. rés. sum. — Obserwowane od wielu lat pogarszanie się stanu zdrowotnego jodły i jej cofanie się jest skutkiem wielu czynników, łączących się w cho-

robę łańcuchową. Z czynników abiotycznych główną rolę odgrywa mróz, lecz także sadź, gołoledź, wiatry, okiść. Z grzybów — opieńka miodowa, huba korzeni, miejscami rak jodły oraz *Cylindrocarpon destructans*. Z liściożer-nych owadów — *Choristoneura murinana* i *Zeiraphera rufimitrana*, ze szkodników pączków — *Epinotia ni-*

gricana (głównie w Górach Świętokrzyskich). Lokalnie mają znaczenie: *Lepidosaphes ulmi* i *Dreyfusia nordmanniana*. Z owadów żerujących pod korą — *Pissodes piceae*, *Cryphalus abietis* i *Pityokteines curvidens*. Lo-

kalnie zwierzyna płowa, jemiola. Z czynników antropogenicznych — przemysłowe zanieczyszczenia powietrza, zmiany warunków wodnych, błędy hodowlane, nadmierne prześwietlenie. (M.L.).

113.

48

IBL

Ulrich B.: Eine ökosystemare Hypothese über die Ursachen des Tannensterbens (*Abies alba* Mill.). **Ekosystemowa hipoteza co do przyczyn obumierania jodły (*Abies alba* Mill.)**. Forstwiss. Centralbl. 1981 Jg 100 H. 3/4 s. 228—236, bibliogr. 21 poz. sum. — W czasie prowadzonych w różnych ekosystemach badań glebowych zaobserwowano, że w chłodnych i wilgotnych okresach wegetacyjnych w strefie korzeni jodły gromadzą się substancje azotowe pochodzące z rozkładu korzeni. Ich zapasy w latach ciep-

łych i suchych ulegają mineralizacji, co przyczynia się do zakwaszania gleby i pojawienia jonów glinu w roztworze glebowym. Toksyczność glinu może stanowić przyczynę uszkodzeń korzeni. Występujące od 1950 r. kwaśne opady atmosferyczne jeszcze bardziej nasilają ten proces. Przez uszkodzone korzenie wnikają bakterie atakujące mokry rdzeń. Dalszym następstwem jest ograniczenie transpiracji, usychanie koron i w końcu obumieranie całych drzew. (W. B.).

114.

48 : 414.11

IBL

Novák V.: Výsledky poloprovozních ukoušek a agragačními kůrovcovými feromony PHEROPRAX a IPSLURE. **Wyniki półgospodarczych prób z agregacyjnymi feromonami kornikowymi Pheroprax i Ipslure**. Les. Pr. 1981 R. 60 nr 8 s. 366—375, 4 fot. 4 tab. — Próby przeprowadzono w 1980 w 25 nadleśnictwach na obszarach, gdzie świerczyny były osłabione przez imisje przemysłowe, opieńkę i wiatrołomy. Porównywano efektywność działania feromonów na kornika drukarza i kornika drukarczyka. Stosowano chwy-

niki ekranowe o wymiarach 2,0×0,7 m i norweskie rurowe. W próbach użyto również insektycydu Scolycid EC, którym nasycano pułapki z odpadowego drewna. Wyniki potwierdziły dobrą efektywność zarówno dwuskładnikowego Pheropraxu jak i trójskładnikowego Ipslure a liczba schwytych owadów na 1 chwytniku ekranowym wynosiła od 250 do 22000 chrząszczy obu gatunków i obu płci. Pozytywne wyniki prób w 1980 spowodowały znacznie większe zastosowanie feromonów w 1981. (S.K.).

5 POMIAR LASU. PRZYROST. ROZWÓJ I STRUKTURA DRZEWOSTANÓW. INWENTARYZACJA I KARTOGRAFIA

115.

525.2 : 228.3 — — 174.7 Larix

IBL

Vyskot M.: Modřín v biomasa. **Biomasa modrzewia**. Les. Pr. 1981 R. 60 nr 4 s. 157—165, 1 rys. 6 tab. 4 wyk. — Modrzew nie tworzy w CSRS litych

drzewostanów, jest jednak bardzo cennym gatunkiem domieszkowym i produkcyjnym. Wartością hodowlaną wyróżnia się modrzew jeśionicki. Do po-

miaru wybrano 36-letni drzewostan w lasach WSR Brno. Nadziemna biomasa modrzewia w tym drzewostanie wynosiła 105 m³/ha, w świeżym stanie 100 t/ha a w suchym 56 t/ha, zaś podziemna — odpowiednio 19 m³/ha i 9t/ha. Przeciętny roczny przyrost nadziemnej biomasy wynosił w świeżej

116.

Davidov G.M.: Svjaz' meždu srednej cystoj diametronu krony i diametronu na vysote grudi v drewo stojach. **Wzajemny stosunek średniej wysokości, średnicy korony i pierśnicy w drzewostanach.** Les. Ž. 1981 nr 5 s. 28—31, 1 tab. bibliogr. 4 poz. — Badano stosunki liczbowe zachodzące między średnią wysokością, średnicą korony i pierśnicą w drzewostanach Leningradzkiego i Nowogrodzkiego Okręgu. W badaniach wykorzystano materiał pomiarowy zebrany na 298 powierzchniach prób-

6 URZĄDZANIE LASU. EKONOMIKA GOSPODARSTWA LEŚNEGO. ADMINISTRACJA I ORGANIZACJA GOSPODARSTWA LEŚNEGO

117.

Havelka M.: Nové zásady hodnocení a měření výsledků práce státních lešů ČSR. **Nowe zasady oceny i miary wyników pracy lasów państwowych CSR.** Les. Pr. 1981 R. 60 nr 5 s. 197—203, 2 tab. — Od 1.I.1981 wprowadza się w CRS do praktyki zbiór zarządzeń doskonalących system planowanego zarządzania w lasach państwowych. Ma on na celu przede wszystkim polepszenie jakości i efektywności pracy, poprzez stosowanie zasady oceny gospodarczych i ekonomicznych

118.

Poleno Z.: Energetický potenciál biomasy lešních stromů. **Energetyczny potencjał biomasy drzew leśnych.** Les. Pr. 1981 R. 60 nr 7 s. 294—299, 1 tab.

masie 2,58 t/ha. W nadziemnej biomacie na drzewa górujące (9,6% ogólnej liczby drzew) przypadało 31 m³/ha, na panujące (47,4%) — 60 m³/ha a na opanowane (43,0%) — 14 m³/ha. Całkowita miąższość kory wynosiła 21,7 m³/ha a w świeżym stanie — 19 t/ha. (S.K.).

53

IBL

nych. Przeprowadzona analiza pozwoliła zestawić odpowiednie tablice dla sosny, świerka, brzozy i osiki. Zamieszczono przykładowy fragment omawianych tablic. Wskazano na możliwość wykorzystania tych tablic przy interpretacji zdjęć lotniczych. Po określeniu średniej wysokości drzew gatunku panującego ich średnia pierśnica jak również wysokości i pierśnice dla gatunków współpanujących mogą być wzięte z tablic. (R.S.).

641 (437)

IBL

wyników działalności. W hodowli podstawą oceny będzie zwiększanie produktywności i ochrona zasobów leśnych, w użytkowaniu — skrócenie procesu pozyskania i transportu do odbiorcy, większa wydajność, cenniejszych sortymentów i lepsze wykorzystanie odpadów zrębowych. Zwiększy się w wyniku tego również materialne zainteresowanie przedsiębiorstw, nadtunków współpanujących mogą być (S.K.).

69

IBL

2 wyk. — Narastający kryzys paliwowy zmusza do szukania źródeł energii, także w biomacie wytwarzanej przez drzewa. Badania z tego zakresu

są szczególnie rozwijane w USA, Szwecji, RFN, Austrii, Szwajcarii. Z szacunku w CSRS wynika, że przy pełnym wykorzystaniu odpadów zrębowych, drobnicy z trzebieży i czyszczeń, opał i karpiny można uzyskać 10—13 mln m³ biomasy do celów energetycznych. Na zachodzie duże na-

dzieje wiąże się z plantacjami szybko rosnących gatunków liściastych (wierzba, mieszańce topoli, olsza) o bardzo krótkim cyklu produkcyjnym, które w przyszłości mogą dostarczać nawet do 200 ton suchej masy z 1 ha rocznie. (S.K.).

9 LASY I LEŚNICTWO W GOSPODARCE NARODOWEJ

119. 903 (437) IBL
- Bartuněk J.: Prognóza vývoje někte-
rých ukazatelů lesní výroby ČSSR
v období 1986—1990. **Prognoza rozwo-
ju niektórych wskaźników produkcji
leśnej w CSRS w okresie 1986—1990.**
Lesnictvi 1981 R. 27 nr 1 s. 13—28,
2 tab. bibliogr. 16 poz. rés. rez. sum.
Zsfg. — Prognozę opracowano przy za-
stosowaniu metody ekstrapolacji cza-
sowych szeregów 25 wskaźników. Wy-
nika z niej, że pozyskanie drewna
zwiększy się z 15,5 mln m³ w 1980 do
17,5 mln m³ w 1990, zwiększy się roz-
miar prac pielęgnacyjnych i inwesty-
cji, nieznacznie tylko wzrośnie liczba
zatrudnionych w gospodarce leśnej
i wydajność pracy. Przewiduje się na-
stępujący udział sortymentów — iglas-
te dłużyce i słupy 41%, papierówka
iglasta 25%, dłużyce liściaste 12%, pa-
pierówka liściasta i drewno stosowe
12%, inne sortymenty 10%. (S.K.).
120. 97 : 945.4 IBL
- Speer J.: Internationale Zusammen-
arbeit in der forstlichen Forschung.
**Współpraca międzynarodowa w bada-
niach dotyczących leśnictwa.** Forstwiss.
Centralbl. 1981 Jg 100 H. 6 s. 354—
—363, bibliogr. 15 poz. sum. — Rys
historyczny i omówienie celowości ba-
dań leśnych. iPerwsze instytuty ba-
dawcze w Europie powstały w latach
1870—1885, a ich pierwszy międzyna-
rodowy kongres odbył się w 1893 r.
w Mariabrunn w Austrii. Już wówczas
nastąpił pokaz powierzchni doświad-
czalnych, co weszło do tradycji póź-
niejszych kongresów. Początkowo
współpraca naukowa sprowadzała się
do kontaktów wybitnych osobistości.
Obecnie osiłą współpracy są kongresy
IUFRO. Niemniej w wielkich organi-
zacjach jak Euratom, Eldo, Cern leś-
nictwo nie jest reprezentowane, a w
takich jak OECD i COMECON nie od-
grywa żadnej roli. Współpraca pomię-
dzy krajami kapitalistycznymi i socja-
listycznymi niejednokrotnie ulegała
zahamowaniom z przyczyn politycz-
nych i ideologicznych. Omówiono pers-
pektywy rozwojowe wskazując na du-
że możliwości współpracy w dziedzi-
nach specjalistycznych. Wymieniono
zwłaszcza takie działy jak: bibliogra-
fia, terminologia wielojęzyczna, infor-
matyka, biometria, ekonometria, sta-
tystyka, inwentaryzacja wielkoobsza-
rowa i prognozowanie. (W.B.).

Autorzy analiz:

(W.B.) — mgr inż. Wiktor Brodzikowski,

(S.K.) — doc. Stefan Kocięcki.

(M.Ł.) — mgr inż. Maria Łukomska,

(R.M.) — mgr Rafał Malec,

(R.S.) — dr inż. Ryszard Sobczak,

Przegląd Dokumentacyjny Leśnictwa zawiera jedynie niewielką część analiz dokumentacyjnych z zakresu leśnictwa. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych. Centrum Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej (w skrócie CİNTE, Warszawa, Al. Niepodległości 186) przyjmuje zgłoszenia na prenumeratę kart dokumentacyjnych, które może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną jak i oddzielnie jej działy lub zagadnienia i tematy.

Zakład Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej Leśnictwa Instytutu Badawczego Leśnictwa — branżowy ośrodek informacji leśnictwa — wykonuje za zwrotem kosztów kserokopie i mikrofilmy publikacji, objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.